

PILISI PARKERDŐ ZRT

PARKERDŐ AZ EMBERÉRT

Tárgy: Erdőgazdálkodási munkák

Tisztelt Polgármester Úr!

Engedje meg, hogy tájékoztassuk a Pilisi Parkerdő Zrt. 2016-2017. őszi-téli fakitermelési szezonban tervezett erdőgazdálkodási tevékenységeiről, melyeket az Önök településének környezetében tervezünk elvégezni.

Tájékoztatónkban röviden bemutatjuk az erdőgazdálkodás szakmai hátterét, valamint értelmezzük az egyes erdészeti szakkifejezéseket.

Az erdőrészesek beazonosításához, elhelyezkedéséhez a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Erdészeti Igazgatóság) honlapja nyújt segítséget, ahol az egyes erdőrészesek -községhatár, tag, részlet - azonosítójának megadása után a kért térképrészlet megtekinthető.

<http://erdoterkep.nebih.gov.hu/>

Gazdálkodásunk alapját a miniszteri erdőterv rendelet alapján - a természetvédelem alatt álló területeken a természetvédelem igényeinek figyelembevételével - az erdészeti hatóság által készített és jóváhagyott, tíz évre vonatkozó erdőterv képezi.

Az erdőgazdálkodást a 2009. évi XXXVII. tv. az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szabályozza. Valamennyi tevékenységünket a hatályos jogszabályoknak megfelelően tervezzük, illetve hajtjuk végre az erdészeti, védett területen pedig a természetvédelmi hatóság ellenőrzése mellett.

Az erdőgazdálkodási tevékenységről szóló átfogó ismertetést jelen levél **1. sz. melléklete** tartalmazza, míg a 2016-2017. őszi-téli időszakban tervezett munkák a **2. melléklet** részét képezik.

Tisztelt Polgármester Asszony/Úr! Közös érdekünk, hogy a településünkkel határos, fokozottabban látogatott erdőterületek tiszták legyenek, közjóléti berendezései megfelelő szolgáltatást nyújtsanak.

Kérjük, segítse tájékoztatással, esetleg aktív részvétellel, hogy a kirándulóhelyek, turistautak és a település közeli erdők tiszta, rendezett állapotban maradhassanak, hogy a pihenni vágyók igényeit az év minden szakában kielégíthessék.

A települések környezetében a szemétkerítés mellett veszélyt jelent az erdőre az özönfajok terjedése is. Ezek közül a **bálványfa visszaszorítása** ellen 2008. óta jelentős pályázati források segítségével is folyamatosan küzd a Pilisi Parkerdő Zrt. A bálványfa (*Ailanthus altissima*) a hazai klímában korlátlan szaporodásra képes, s mivel magjait a szél messzire szállítja, ezért a városok mellett az elmúlt évtizedekben az erdőszegélyeken, erdei utak és nyiladékok mentén, sőt az erdősítésekben is megjelentek. Gyors növekedése miatt az élőhely természetes fajával szemben eleve előnyben van, azokat kiszorítja, ezért visszaszorítására egyre nagyobb szükség van.

A bálványfa visszaszorítása - annak rendkívüli életképessége miatt - eddig semmilyen hagyományos, mechanikus eszközzel (pl. kivágás) nem bizonyult eredményesnek. Az egyetlen bevált módszer a

vegyszeres technológia, mely a törzsek méretétől függően különböző eljárással történik, jellemzően a kéreg közvetlen kezelésével. Az erdőterületek védelme azonban nem lehet sikeres a lakossággal folytatott aktív kommunikáció nélkül, amihez az Önkormányzat szíves segítségét kérjük.

A lakott területek közelében lévő erdők fertőzöttsége jelentősen csökkenthető lenne, ha a kertekbe telepített vagy ott megtelepedett, rendkívül gyorsan nagyméretű, látványos díszfává váló bálványfa egyedek száma a jövőben visszaszorítható lenne. Amíg e területek egyedei a továbbterjedést lehetővé tevő magokat évről évre rendszeres termésekkel terjesztik, a környező erdőterületek továbbra is a fokozottan veszélyeztetett területek közé fognak tartozni.

Tisztelettel kérjük, hogy amennyiben lehetősége van rá, segítse munkánkat a mellékletként **megküldött kérdőív kitöltésével**, melyet a Szent István Egyetem Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kara készített a bálványfa hazai terjedésével kapcsolatban.

Az Önök településéhez legközelebb lévő Erdészet elérhetőségét megtalálja és egyéb hasznos információkat is megtudhat a Pilisi Parkerdő Zrt. hivatalos honlapján.

[http:// www.parkerdo.hu](http://www.parkerdo.hu)

Segítő együttműködésüket előre is megköszönve,

Pilisi Parkerdő Zrt
2025 Visegrád, Mátyás király u. 4.
OTP Bank Rt. 11742087-20061911

1. sz. melléklet:

A Pilisi Parkerdő Zrt. erdőgazdálkodási tevékenységének átfogó

ismertetése **ERDŐFELÚJÍTÁS**

Az erdőtörvény - valamint az egyes erdőrészekre vonatkozó erdőterv - szerinti erdőfelújítás történhet mesterséges vagy természetes úton. Mesterséges erdőfelújítás esetén a szaporítóanyagok (mag, csemete) mesterségesen vetjük, ültetjük el a területen, ez általában fafajcsere esetén - nem őshonos faállományok kitermelését követően történik meg.

A mesterséges **erdősítések** elvégzése során a kitermelt (vagy kipusztult) faállomány helyén magvetéssel, csemete- vagy dugványültetéssel gondoskodunk a faállomány újbóli létrehozásáról. Erdősíthetünk a tavaszi (március-április), illetve az őszi (szeptember-november) erdősítési időszakban, kézi eszközök, elsősorban speciális erdészeti ékásó segítségével, valamint ültetőgépek alkalmazásával is.

A természetes felújítás két módon történhet, mindkét esetben a területen lévő faállomány utódai alkotják az új erdőt. Magról történő természetes felújítás esetén az idős faállomány magjaiból fejlődő csemete növekedését biztosítjuk, akácok esetében a gyökerek megszagatásával gyökérsarjról újítjuk fel az erdőt, majd biztosítjuk a fiatal erdő növekedésének feltételeit. A Parkerdő erdőállományainak döntő hányada őshonos fafajokból álló természetszerű erdő, amely a természetes felújításra alkalmas. Gazdálkodásunk alapelve ezért a természetes felújítás lehetőségeinek maximális kihasználásán alapuló természetszerű erdőgazdálkodás.

A Pilisi Parkerdő Zrt. területén - a faállomány viszonyoknak köszönhetően - az erdőfelújítások 70 %-a magról történő természetes felújítás útján történik.

A szakszerű erdősítés előfeltétele a kellően előkészített terület. Megfelelő **talaj előkészítés** esetén az ültetett szaporítóanyag megmaradási esélye nagyobb, hiszen a tápanyagellátás és vízháztartás feltételei jóval kedvezőbben alakulnak. Talajelőkészítéskor pasztákat, padkát vagy ültetőgödört készítünk a talajfelszín részleges megbontásával, elsősorban kézi eszközökkel. Esetenként azonban teljes talajelőkészítésre is sor kerül - ekkor a tuskók is eltávolításra kerülnek a vágásterületről, ezt gépi mélyforgatás, tárcsázás követi. Speciális talaj előkészítési tevékenység még az idős állományok alatt elvégzett bozótirtás, mely során a természetes úton, magról kelt csemetétet akadályozó fa- és cserjefajokat távolítjuk el a területről.

Mind az ültetett csemetéknek, mind a természetes újjalából származó fiatal fácskáknak szükségük van arra, hogy megfelelő fejlődésük érdekében ún. **ápolási** munkákat végezzünk. A művelet során a főfafajok minőségi válogatása alapelv kell, hogy legyen. Ez alatt a minőségi törzsnevelést hátráltató kevésbé előnyös alakú faegyedek eltávolítása értendő, az erdőnek már ebben a fiatalkori szakaszában is.

Az ápolások során a gyomkonkurencia, a kúszónövények (szeder, iszalag) és a fás szárú elegyfajok, cserjék visszaszorítása a fő cél, annak érdekében, hogy az erdősítés fő fafaját fejlődésében,

növekedésében segítsük. A munkák adott esetben - elsősorban az időjárás függvényében - akár kétszer is elvégzendők.

A folyamatban lévő erdősítések ápolása lehet kapálás, sarlózás, kaszálás, sarj leverés és gépekkel történő ápolás egyaránt.

Az erdősítés fejlődése során meghatározott idő, fafajtól, termőhelyi adottságoktól függően 3-10 év múlva eléri azt a műszaki állapotot, amikor ún. befejezett erdősítéssé válik, azaz „kész” erdő lesz belőle. Magassága ebben a korban legalább 1,5 m, és a talajfelszín kellő borítása, árnyalása is biztosított a fák megfelelő egyedszáma révén. A fiatalos viszont még ekkor is - igaz, visszafogottabb mértékű - ápolásra szorul, mely során biztosítani kell a főfafajok folyamatos előnyét a kísérő fafajokhoz képest. Ezt a munkaműveletet **befejezett erdősítések ápolása** névvel illetjük.

Az összefoglaló néven erdőművelési feladatoknak nevezett munkák - szorosan kapcsolódnak az elvégzett és tervezett fakitermelési feladatokhoz.

FAKITERMELÉS

Az erdők felújítása történhet fokozatos felújítógátás vagy szálalógátás, illetve tarvágás után. **Fokozatos felújító, szálalógátás** esetén az idős állomány kitermelése több ütemben, évekig is eltarthat. A területen először a faállomány **bontását** végezzük el, melynek célja, hogy a csírázó magból fejlődő új facsemetéket fokozatosan egyre nagyobb növénytérhez és fényhez juttassuk. Miután a csemeték elérték a megfelelő méretet, a **végvágással** eltávolítjuk a még lábon álló öreg faegyedeket, biztosítva ezzel a fiatal faegyedek további fejlődését. A felújítógátások különleges esete az ún. **szálaló vágás**, amikor az erdők természetes úton történő megújítása egy adott területen legalább három évtized alatt megy végbe.

A leggyakoribb erdőfelújítási módszer a természetes felújítást biztosító **fokozatos felújító vágás**. A felújító végvágás utáni kép ugyan bizonyos esetekben hasonlíthat a tarvágáshoz, alapvető különbség azonban, hogy végvágás után a területen már megtalálhatóak az eredeti állomány genetikai készletét hordozó fiatal facsemeték (újulat).

Az erdő megfelelő, egészséges fejlődése érdekében a növekedés során törzsszámcsökkentő beavatkozásokra, ún. **tisztításokra, gyérítésekre** (nevelő vágásokra) van szükség. A gyérítésekkel az egészséges, életerős egyedek, értékes elegyfajok fejlődését segítjük azzal, hogy a megfelelő növekedésüket akadályozó faegyedeket eltávolítjuk.

Középkorú és idős erdőkben is sokféle szükségesek az ún. **egészségügyi termelések**. Az ilyen jellegű munkával érintett erdőrészekben kizárólag a korhadó, kiszáradt fákat távolítjuk el a szükséges mértékig. E munkák révén megakadályozhatjuk a kártevők terjedését, egyúttal csökkenthetjük a fák kidőlése által okozott esetleges károk, balesetek valószínűségét.

A **szálalás** az egyes erdőrészekben ismétlődő, szálankénti, illetve csoportonkénti kitermelése oly módon, hogy az egész faállomány szerkezetében lényegi változás nem áll elő. A szálalás során összekapcsolódik a kitermelés, a felújítás és a nevelés. Szálalást csak olyan erdőrészekben tervezünk, ahol a megfelelő feltételek rendelkezésre állnak (őshonos fafajokból álló, elsősorban

középkorban lévő, jó adottságú és minőségű erdők, kedvező terepviszonyok, megfelelő erdészeti feltartás stb.).

Tarvágást csak a mesterségesen vagy sarjról felújítható fafajok (pl. akác) állományai esetében alkalmazunk, mert más módon a következő erdőgeneráció jó minősége nem biztosítható. Ekkor az idős faállomány egyetlen beavatkozással kerül az adott területen letermelésre, melyet jellemzően mesterséges erdősítés (magvetés vagy facsemete ültetés) követ, elsősorban abból a célból, hogy a hazai természetes őshonos erdőtársulásokat rekonstruáljuk, vagy esetleg a megváltozott termőhelynek megfelelő fafajokat ültessünk. Védett, Natura 2000 területen az idős fák 5-10%-a egyáltalán nem kerül eltávolításra, kisebb facsoportok, sávok biztosítják a tájképi értékek megőrzését.

A fakitermelési munkák pontos ütemezése mindig az időjárás függvénye, elvégzésük januármárcius hónapok között és október-december hónapok közötti időszakban várható.

A fakitermelések után sem áll le a munka az erdőkben. A vegetációs vagy növekedési időszakban végzett erdősítési, erdőápolási munkák kevésbé látványosak, de az erdő élete, fejlődése szempontjából meghatározóak.

Hasonlóképpen kevésbé látványos a Parkerdő ún. **PARKFENNTARTÁSI-**

KÖZJÓLÉTI tevékenysége, mely az egyes kirándulóhelyek, letelepedők, turistautak, szálláshelyek fenntartását, fejlesztését és egyéb, a turisztikával összefüggő feladatokat foglalja magában. A kirándulni, pihenni vágyók igen nagy számban keresik fel a környező erdőket, emiatt különösen fontos, hogy ezen igények is megfelelő szinten legyenek kielégítve. A Parkerdő parkfenntartási feladatait jelenleg szinte teljes egészében saját forrásból végzi el.

A letelepedőhelyek berendezései (padok, asztalok, táblák, egyéb építmények) rendszeres karbantartást igényelnek. Folyamatosan gondoskodunk a keletkezett hulladék elszállításáról, illetve a kapcsolódó turistautak, sétautak fenntartása és tisztítása is feladatunk. A szeméthyűjtés és az illegálisan kihelyezett hulladék elszállítása még mindig a legnagyobb ráfordítást jelenti társaságunknak, mely költség évről-évre növekvő tendenciát mutat 50-60 millió Ft-os nagyságrendben.

2. sz. melléklet:

Az 2016-2017. őszi-téli fakitermelési szezonban tervezett és jóváhagyott fahasználati tevékenységek Budapest IV.kerület település közigazgatási határához tartozóan:

Tervezett fakitermelési munkák:

Település	Tag	Részlet	Fakitermelés módja
Budapest IV.	2	B	tarvágás